

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
СЛОВАЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА (СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
ЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ЧЕХІЯ)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ В СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

Міжнародна науково-практична конференція

**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ**

Сучасний розвиток ветеринарної медицини

3 жовтня 2024 року

Біла Церква

2024

УДК 636.09'06

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.
Варченко О.М., д-р екон. наук.
Недашківський В.М., д-р с.-г. наук.
Димань Т.М., д-р с.-г. наук.
Краютієне І., доктор.
Мамедова К.Х., д-р філософії.
Власенко С.А., д-р вет. наук.
Козій Н.В., канд. вет. наук.
Василенко О.І., д-р філософії.
Юрченко А.І., канд. с.-г. наук.
Славінська О.В., відповідальний секретар.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, керівник редакційно-видавничого відділу.

Сучасний розвиток ветеринарної медицини: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 3 жовтня 2024 р. м. Білоцерківський НАУ 104 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

©БНАУ

Вет. медицина України. 2003. № 6. С. 27–28.

3. Березовський А. В. Основні паразитози свиней, особливості хіміотерапії та тактики. Вет. медицина: міжвід. темат. наук. зб. 2006. Вип. 86. С. 40–48.

4. Довгій Ю. Ю., Фещенко Д. В. Спеціальні епізоотології нематодозів свиней у зоні українського поліса. Мір ветеринарії. 2012. № 3. С. 62–63.

5. Стибель В. В. Аналіз гельмінтологічної ситуації серед свиней у господарствах Львівської області. Науковий вісник ЛНАВМ ім. С.З. Гжицького. 2004. Т. 6. № 2. Ч. 1. С. 197–198.

УДК: 595.132:599.74

СОЛОВІЙОВА Л.М., канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: soloviovalyuda@ukr.net

ПАРАЗИТОФАУНА ДИКИХ ТВАРИН ТА ЕКЗОТИЧНОЇ ПТИЦІ

В диких тварин та екзотичної птиці зоопарку ТОВ «Музей живої природи флори і фауни «Олександрія» були виявлені збудники еймеріозу, стронгілятозів, в т.ч. лібіостронгільозу, трихуриозу, байліскарозу та капіляріозу.

Ключові слова: гельмінтофауна тварин, гельмінтози птиці, дикі тварини, екзотичні птахи, ооцисти еймерій, мікстинвазія тварин та птиці.

SOLOVIOVA L.M., candidate of veterinary sciences

Bila Tserkva national agrarian university

PARASITE FAUNA OF WILD ANIMALS AND EXOTIC BIRDS

In the wild animals and exotic birds of the Zoo "Museum of Living Nature of Flora and Fauna "Alexandria" LLC, causative agents of eimeriosis, strongyliatozoa, including libiostrongylosis, trichurosis, bailisascarosis and capillariosis.

Key words: helminth fauna of animals, helminthiasis of birds, wild animals, exotic birds, Eimeria oocysts, mixtinvation of animals and birds.

У наш час у зовнішньому середовищі створилися, нажаль, складні умови співіснування дикої природи та людства, і природа часто гине під впливом антропогенних факторів. Тому єдиним місцем, де можна побачити рідкісні чи зникаючі види диких тварин та екзотичної птиці, є зоопарк. У штучно створених умовах зоопарків утримання та життя диких тварин не завжди є ідеальним для їх утримання. Тому працівники даних установ намагаються створити їм оптимальні умови життя у зоопарках. Та навіть за дбайливого ставлення власників і персоналу до мешканців зоопарку, їх не завжди можна вберегти від збудників інвазії, адже не всі вони утримуються у клітках та приміщеннях. Утримання на вигульних майданчиках, на підлозі, молодняку з дорослими є джерелом розповсюдження збудників нематодозів, цестодозів та протозоозів у зовнішньому середовищі та джерелом ураження тварин і птахів [1, с. 14; 2, с. 129; 3, с. 988; 4, с. 253; 5, с. 143].

У місті Біла Церква Київської області в дендропарку «Олександрія» функціонує зоопарк – ТОВ „Музей живої природи флори і фауни «Олександрія», у якому мешкають багато видів диких тварин та екзотичних птахів. Він щодня приймає відвідувачів, серед яких більшістю є діти.

Тому важливим є вивчення епізоотичного стану щодо паразитарних захворювань диких тварин та екзотичних птахів, серед яких є чимало зоонозів, тому очевидно є актуальність обраної тематики [6, с. 615; 7, с. 19].

Метою роботи було проаналізувати епізоотичну ситуацію щодо гельмінтозів і протозоозів диких тварин та екзотичної птиці у ТОВ „Музей живої природи флори і фауни «Олександрія» м. Біла Церква Київської області.

Для досягнення мети були поставлені наступні завдання:

- Вивчити видовий склад гельмінтів та найпростіших у тварин та птиці зоопарку;
- Визначити екстенсивність інвазії (EI) та інтенсивність інвазії (II).

Матеріалом для досліджень були мешканці зоопарку, від яких ми відібрали 44 проби фекалій для гельмінтологічних досліджень індивідуально від кожної тварини та птиці. Дослідження проводили комбінованим методом Дарлінга у модифікації Г. О. Котельникова та В. М. Хренова з використанням насиченого розчину гранульованої аміачної селітри.

Інтенсивність інвазії (II) визначали шляхом підрахунку кількості екземплярів яєць чи ооцист еймерій у трьох краплинах флотаційного розчину та брали середнє значення.

Результати досліджень. Проби фекалій мешканців зоопарку відбирали і досліджували від кіз та овець, свиней та поросят, морських свинок, кролів декоративних, качок, єнотів, голубів, диких рудих лисиць, лам, страусів, носух, норки та осла.

У результаті обстеження диких тварин та екзотичних птиці, у пробах фекалій кіз та овець були знайдені ооцисти еймерій з екстенсивністю інвазії (EI) 100 %, причому у чотирьох тварин одного загону інтенсивність інвазії (II) становила $101,8 \pm 13,25$ ооцист, а в іншому загоні – $28,8 \pm 2,75$ ооцист. Також еймерії були виявлені в осла за інтенсивності інвазії (II) 10,0 ооцист, у поросят EI становила 100 %, при II = $225,3 \pm 44,2$ ооцист, тобто ступінь інвазії у них була високою.

У лам було виявлено високу ступінь інтенсивності еймеріозної інвазії, оскільки вона становила $217,6 \pm 32,4$ ооцисти.

У морських свинок EI становила 100 %, при II = $3,6 \pm 1,1$ ооцист, у декоративних кролів також EI = 100 %, за II = $4,8 \pm 0,9$ ооцист. У норки інтенсивність інвазії склала 4,7 ооцист еймерій.

Інтенсивність інвазії африканського страуса становила 41,7 ооцист еймерій в середньому від 3 краплин флотаційного розчину.

У деяких диких тварин та екзотичних птахів зоопарку спостерігалася мікстинвазія. Так у пробах кіз були виявлені також яйця стронгілят (EI = 100 %, II = $4,4 \pm 0,32$ екз. яєць), у лам (II = $35,8 \pm 3,4$ екз. яєць), страусів (II = $11,2 \pm 1,7$ екз. яєць) та в осла також (II = 3,1 екз. яєць).

У фекаліях єнотів були знайдені яйця байлісаскарисів (II = $2,3 \pm 0,9$ екз. яєць).

У пробах фекалій кіз та лисиць були знайдені яйця трихурисів зі слабкою ступінню інвазії (EI = 100 %). А саме, у кіз інтенсивність інвазії становила $1,7 \pm 0,1$ екз. яєць, а у лисиць – $2,3 \pm 0,2$ екз. яєць.

У качок за копрологічного дослідження в полі зору мікроскопа було знайдено $2,6 \pm 0,7$ екз. яєць капілярій, а у голубів ступінь ураження капіляріозом становила $27,6 \pm 2,8$ екз. яєць, тобто такою була інтенсивність інвазії.

Виявлення збудників гельмінтозів у диких тварин та екзотичної птиці ТОВ «Музей живої природи флори і фауни «Олександрія» потребує проведення комплексу заходів щодо лікування хворих тварин та птиці, а в подальшому – запобігання розповсюдження збудників у довкіллі та недопущення розвитку в організмі.

Висновки. 1. Було з'ясовано епізоотичну ситуацію щодо гельмінтозів диких тварин та екзотичної птиці у ТОВ „Музей живої природи флори і фауни «Олександрія»“ м. Біла Церква Київської області, а також виконані завдання щодо вивчення видового складу гельмінтів та збудників найпростіших тварин та птиці, а також визначені екстенсивність та інтенсивність інвазії.

2. Найбільшою була інтенсивність інвазії у поросят за еймеріозу, і вона становила $225,3 \pm 44,2$ ооцист еймерій. Також високу ступінь II спостерігали у лам, яка складала $217,6 \pm 32,4$ ооцист. Велику інтенсивність інвазії відмітили і у кіз та овець першого загону ($101,8 \pm 13,25$ ооцист еймерій).

3. За стронгілятозів найбільшою була інтенсивність інвазії у лам ($35,8 \pm 3,4$ екз. яєць) та страусів (лібіостронгільоз) – $11,2 \pm 1,7$ екз. яєць. За капіляріозу найбільш ураженими були голуби (II = $27,6 \pm 2,8$ екз. яєць).

4. Результати досліджень проб фекалій диких тварин та екзотичної птиці ТОВ „Музей живої природи флори і фауни «Олександрія»“ спонукають до проведення протипаразитарних і санітарно-гігієнічних заходів задля запобігання циркуляції збудників у довкіллі та попередження реінвазії тварин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Acute Liver Failure of Indeterminate Etiology: A Comprehensive Systematic Approach by An Expert Committee to Establish Causality. Acute Liver Failure Study Group / D. R. Ganger et al. The American journal of gastroenterology. Vol. 113 (9). 2018. P. 13–19. DOI:10.1038/s41395-018-0160-2.
2. Soloviova L. N. Distribution and treatment of Dirofilariosis of dogs in the town of Bila Tserkva. *Наук. вісн. ветер. медиц.*: 36. наук. праць. Біла Церква, Вип. 2 (136). 2017. С. 127–131.
3. O'Kell A. L., Gallagher A. E., Cooke K. L. Gastroduodenal ulceration in dogs with liver disease. *J. Vet. Intern. Med.* Vol. 36 (3). May. 2022. P. 986–992. DOI:10.1111/jvim.16413.
4. Kazacos K. R., Jelicks L. A., Tanowitz H. B. Baylisascaris larva migrans. *Handbook of Clinical Neurology.* Vol. 114. 2013. P. 251–262.
5. Соловійова Л. М., Головаха В. І., Утеченко М. В. Клініко-біохімічні та гістологічні зміни печінки у собак при токсичній гепатодистрофії. *Вісник Білоцерків. держ. аграр. ун-ту.* Вип. 18. Біла Церква. 2001. С. 141–147.
6. Saunders A. B. Key considerations in the approach to congenital heart disease in dogs and cats. *J. Small Anim. Pract.* Vol. 62 (8). 2021. P. 613–623. DOI:10.1111/jsap.13360.
7. Бутко К. О., Канівець Н. С., Бурда Т. Л., Хоменко А. М. Холецистит у собаки (Діагностика. Клінічний випадок з практики). *Ветеринарія, технології тваринництва та природокористування.* № 6. 2020. С. 18–22. DOI:10.31890/vtpp.2020.06.02.

УДК 636.09:615.33:619

АВРАМЕНКО Н.В., канд. вет. наук, **КОЗІЙ Н.В.**, канд. вет. наук, **ШАГАНЕНКО Р.В.**, канд. вет. наук, **ШАГАНЕНКО В.С.**, канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет
parazutologiya@ukr.net

РАЦІОНАЛЬНА АНТИБІОТИКОТЕРАПІЯ

Антибіотики – одна з найчисельніших груп антимікробних засобів, що має різне походження та хімічну структуру. Вибір антибіотика проводять з урахуванням виду збудника, аналізу клінічної картини та результату бактеріологічних досліджень.

Ключеві слова: антибіотики різних груп, тестування чутливості збудників, антибіотикотерапія, комбінація та біодоступність антибіотиків

AVRAMENKO N.V., candidates of veterinary sciences, **KOZIY N.V.**, candidates of veterinary sciences, **SHAGANENKO R.V.**, candidates of veterinary sciences, **SHAGANENKO V.S.**, candidates of veterinary sciences
Bila Tserkva national agrarian university

RATIONAL ANTIBIOTIC THERAPY

Antibiotics are one of the most numerous groups of antimicrobial agents, which have different origins and chemical structures. The choice of antibiotic is carried out taking into account the type of pathogen and the analysis of the clinical picture and bacteriological research methods.

Key words: antibiotics of different groups, sensitivity testing of pathogens, antibiotic therapy, combination and bioavailability of antibiotics.

Одним із найвагоміших досягнень сучасної медицини є антибіотики – найчисельніша на сьогодні група лікарських засобів [1-4].

Антибіотики – це хіміотерапевтичні засоби з антимікробним впливом. Це сполуки різного походження. Вони утворюються мікроорганізмами та синтетично. Можуть бути похідними рослинних чи тваринних тканин та їх комбінацій. Вказані структури мають різний механізм дії, який проявляється бактерицидним, бактеріостатичним впливом та порушенням розвитку злоякісних тканин. За класифікацією хімічної структури існує 8 груп антибіотиків [1, 4- 6].

Сучасна антибіотикотерапія базується на знанні типових збудників чи на тестуванні чутливості культури конкретних мікроорганізмів, виділених із уражених органів.

Проведення антибактеріальної терапії на сучасному етапі вимагає від лікаря глибокого знання механізму дії препаратів, що призначаються, та й урахування всіх супутніх обставин їх